

den Udvidelse, der ligger i Lovforslaget, kun ufuldkommen blive opnaaet. Ikke saa Steder vil der være Pladsfer, hvor det kan betale sig at drive disse Forretninger, og de Mand, der ville drive Forretninger uden i Landjurisdiktionerne ukontrollerede, vilde maaste ikke være dem, der fik mindst Søgning. At saadanne Mand, efter sidste Stykke af § 1, ikke maa betegne sig som Fæstemænd, har vistnok mindre at sige; det vil altid være let paa anden Maade at kundgjøre, med hvilke Forretninger de befatte sig. Paa Grundlag af, kan jeg sige, det Spørgsmaal, hvorfor da ikke indføre Kontrol i Almindelighed over hele Landet, tillader Udvalget sig at anbefale det høie Thing det under Nr. 1 stillede Endringsforslag, hvorefter det overalt i Landet skulde være forbudt uden Tilladelse for Betaling at tilbyde eller yde sin Mellemkomst o. s. fr., som der staar i Lovforslaget. I den Bestemmelse, der i Lovforslaget gives af, hvad der skal henregnes til Fæstemandsforretninger, foreslaar Udvalget ikke nogen som helst Forandring. Vi finde de Udtryk, hvori den er given, fuldstændig korrekte og anse den Begrænsning, Paragrafen indeholder, for at være heldig. Med den foreslaaede Forandring i 1ste Stykke følger, som det let vil ses, at 2det Stykke udgaar, og at der i 1ste Punktum af 3die Stykke maa foretages en Forandring. Ligeledes nødvendiggjøres derved nogle mindre Redaktionsændringer i § 2 sidste Stykke og i § 4, Endringer, der neppe trænge til nogen yderligere Forklaring. Naar Udvalget saaledes tillader sig at foreslaa at give Forbudet mod uden Tilladelse at drive Fæstemandsforretninger, saaledes som disse betegnes i § 1, 1ste Stykke, i fuld Almindelighed for hele Landet, tro vi, at Billighed taler for, at de, der for Tiden allerede drive Fæstemandsnæring udenfor Kjøbenhavn uden Bevilling, bør være nærmest til at opnaa de Tilladelser, af hvilke denne Næringsdrift fremtidig skal afhænge. Dette have vi udtrykt i sidste Punktum af Endringsforslaget under Nr. 2, hvorefter de, der før 1ste November 1876 udenfor Kjøbenhavn have drevet Fæstemandsnæring, skulle, naturligvis under Forudsætning af, at de have de fornødne Kvalifikationer, at deres Nygte er uoplettet, have fortrinlig Afgang til at erholde den fremtidig fornødne Tilladelse. Hvad dernæst angaar de Fæstemænd, som for Tiden drive deres Næring med Bevilling, tror Udvalget, at det er ønskeligt at sjerne de Lov, der kunne reises om, hvorledes de ere stillede, naar Loven udkommer. Dertil sigter 1ste Stykke af Endringsforslaget under Nr. 2, som vi have ment at kunne affatte saaledes: „De for Tiden meddelte Bevillinger til at være Fæstemænd forblive i Kraft, men Indehaverne ere iøvrigt undergionne denne Lovs Bestemmelser.“ Disse tvende Endringsforslag til § 1 tillader jeg mig altsaa paa Udvalgets Vegne at anbefale til Vedtagelse. Vedtages § 1, saaledes som den foreligger,

eller saaledes som den vil blive, naar Endringsforslagene vedtages, vil der ikke foregaa nogen principiel Forandring i det Bestaaende. Det vil ifkun være ved Loven bestemt, hvad der fremtidig skal fortsaas ved Fæstemandsforretninger, og der vil være foregaaet den Udvidelse, at Fæstemandsnæringen, dersom Loven vedtages, som den foreligger, ikke længere er fri i Kjøbstæderne, og hvis Endringsforslaget vedtages, intetsteds i Landet. Vende vi os derimod til § 2, maa det siges, at den bryder med en bestaaende Regel. Det er nemlig efter §§ 3 og 4 i Lyendeloven saaledes, at de Tilladelser, der gives i Kjøbenhavn, hvor der skal Tilladelse til, og i Kjøbstæderne, hvor der kan gives Tilladelse, ikke kunne tilbagekalbes ad administrativt Vei. Derimod kunne Fæstemandsbevillinger forbrudes, naar Indehaveren gjør sig skyldig i visse Meddelelser af urigtige Oplysninger eller i at forlede Nogen til at forlade en Tjeneste for at tage en anden, og gjør en Bevillingshaver sig anden Gang skyldig i saadanne Misligheder, skal han have den forbrudt, men altsaa i alle Tilfælde ved Dom. Derfra gaar man nu bort, naar § 2 i nærværende Lovforslag vedtages. — Herefter skal Tilladelsen til at drive Fæstemandsnæring til enhver Tid være gjensidelig ad administrativt Vei. Det er en Bestemmelse, som mulig kan have nogen Betænkelse, idet det altid er betænkeligt ad denne Vei at fratage Nogen hans Næring, men for de Fæstemands Vedkommende, som først erholde Tilladelse efter og ifølge denne Lov, kan man jo sige, at de vide, hvad de gaa ind paa. Men naar man altsaa nu vil stille Fæstemændene saaledes, saa turde der dog være nogen Lov om de nærmere Bestemmelser desangaaende, som de ere givne i § 2, turde være de rette. De ere stillede saaledes, at det skal være Politiværigheden, der tilbagekalder midlertidigt, hvorimod Kommunernes Bestyrelser, som formentlig herved komme ind paa et dem noget fremmed Omraade, tilbagekalde endeligt. Kommunalraadene kunne altsaa ikke tilbagekalde Fæstemandsbevillinger, forinden de ere tilbagekaldte midlertidigt af Politiværigheden, og omvendt kunne Politiværigheder ikke tilbagekalde endeligt. Man har troet, at det havde været heldigere at henlægge denne Myndighed, naar man overhovedet vil give dem, enten det ene Sted eller det andet. Politiværighederne ville vist ikke være meget tilbøjelige til at bringe Sager af den Slags frem til kollegiale Forhandlinger, medmindre der foreligger bestemte Bevisligheder, saa at de Vedkommende ogsaa kunde dømmes, og det vilde vistnok være at foretrække at lade Fortabelsen af Bevillingerne indtræde alene ved Dom eller ifølge Bevillingshaveren overgaaede Domme. Men vi vide, at der sættes Pris paa, at den Mulighed, som Lovforslaget aabner til at sjerne Fæstemænd, der have handlet uskikkelig i deres Næring, sieblifseligt og uden afgjørende Beviser bliver staaende, og Udvalget har derfor ikke paa dette Punkt, hvilket vi have tænkt os som